

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 sierpnia 2021 r.

Pozycja 113

POSTANOWIENIE z dnia 10 czerwca 2021 r. Sygn. akt Ts 111/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Mariusz Muszyński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej P.K. w sprawie zgodności:

art. 305 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, ze zm.) w zakresie, w jakim przewiduje odpowiedzialność karną za wejście w porozumienie z inną osobą i nie zachowuje wymaganej precyzji określenia znamion czynu zagrożonego karą, z art. 42 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 sierpnia 2020 r. (data nadania) P.K. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika ustanowionego z wyboru, wystąpił z żądaniem na tle następującego stanu faktycznego.

Skarżący został oskarżony o to, że w czerwcu 2014 r. w Z. i innych miejscowościach, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez podmiot S.W., w związku z organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa przetargiem nieograniczonym na przeprowadzenie kampanii medialno-wizualnej na terenie województwa w wybranych miastach regionu w związku z realizacją imprez promujących żywność naturalną, tradycyjną, regionalną i lokalną województwa w 2014 r. wszedł w porozumienie z W.B., współwłaścicielem firmy [...], w ten sposób, że w dniu 3 czerwca 2014 r. uzyskał od wymienionego wypełniony formularz ofertowy zawierający m.in. proponowaną cenę wyższą za wykonanie wyżej opisanej usługi i następnie przedstawił go jako ofertę firmy [...] (której był przedstawicielem) w ramach ww. zamówienia publicznego, przy tym podmiot S.W. złożył ofertę o niższej cenie, co umożliwiło mu uzyskanie tego zamówienia i czym działał na szkodę Urzędu Marszałkowskiego Województwa [...] i Skarbu Państwa, tj. o czyn z art. 305 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, ze zm.; dalej „kk”).

Sąd Rejonowy w O., wyrokiem z 26 lipca 2019 r. sygn. akt [...], uznał skarżącego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy w O., wyrokiem z 3 lutego 2020 r. sygn. akt [...], utrzymał wyrok sądu pierwszej instancji w mocy. Ww. orzeczenie zostało doręczone obrońcy skarżącego 10 marca 2020 r.

Skarżący wskazał, że na dzień 3 sierpnia 2020 r. nie został złożony żaden nadzwyczajny środek zaskarżenia od wyroku z 3 lutego 2020 r. sygn. akt [...] Sądu Okręgowego w O.

Skarżący, powołując się na art. 15 zzs ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, dalej: ustawa antyCOVID), wywodził o dochowaniu terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej.

2. Zdaniem skarżącego art. 305 § 1 kk nie określa bliżej, na czym miałyby polegać działania objęte porozumieniem, nie wskazuje także celu tego porozumienia. W tym zakresie art. 305 kk stanowi – w ocenie skarżącego – naruszenie konstytucyjnej zasady dostatecznej określoności czynu karalnego (art. 42 Konstytucji RP).

W piśmie procesowym z 4 sierpnia 2020 r. skarżący dodatkowo wskazał, że wykładnia znamienia „wchodzi w porozumienie” powtórzonego w paragrafie 1 i 2 art. 305 kk ze względu na swoją redakcję nasuwa wątpliwości także z punktu widzenia kryterium racjonalnego ustawodawcy w demokratycznym państwie prawnym oraz zasady poprawnej legislacji wyrażonych w art. 2 Konstytucji RP.

3. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 23 lutego 2021 r. doręczonym 15 marca 2021 r., skarżący został wezwany do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez doręczenie odpisu i czterech kopii wyroku z 3 lutego 2020 r. sygn. akt [...] wraz z uzasadnieniem (w całości) Sądu Okręgowego w O.

W piśmie procesowym z 22 marca 2021 r. (data nadania) skarżący ustosunkował się do powyższego zarządzenia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono art. 305 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, ze zm.; dalej „kk”) o treści: „Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, udaremnia lub utrudnia przetarg publiczny albo wchodzi w porozumienie z inną osobą działając na szkodę właściciela mienia albo osoby lub instytucji, na rzecz której przetarg jest dokonywany, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”.

3. Skarżący w *petitum* skargi konstytucyjnej jako wzorce kontroli wskazał art. 42 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

4. Trybunał stwierdza, że art. 15 zzs ust. 1 pkt 1 ustawy antyCOVID odnosi się do zawieszenia „biegu terminów procesowych i sądowych”, zatem – zgodnie z dotychczasowym poglądem Trybunału – termin wniesienia skargi konstytucyjnej jako termin materialnoprawny nie mieści się w tym zakresie, a ponadto zawieszenie ustawowe obowiązywało w

okresie od 31 marca 2020 r. do 15 maja 2020 r., a ostateczne orzeczenie doręczono 10 marca 2020 r., a skarga konstytucyjna została wniesiona 4 sierpnia 2020 r., a więc z przekroczeniem tego terminu. Trybunał jednakże postanowił dopuścić skargę.

5. Za dopuszczeniem przemawiają następujące argumenty:

Po pierwsze, zgodnie z art. 5 Konstytucji jednym z celów Rzeczypospolitej Polskiej jest zapewnienie wolności i praw człowieka i obywatela. W katalogu środków służących temu celowi znajduje się skarga konstytucyjna (art. 79 Konstytucji), którą rozpatruje Trybunał Konstytucyjny (art. 188 pkt 5 Konstytucji). W ten sposób Trybunał włączony jest w realizację art. 5 Konstytucji.

Po drugie, oczywiste jest, że w związku z pojawieniem się wirusa COVID-19 i związanymi z tym działaniami stosownych organów państwa, dezorganizacji uległo życie publiczne, a obywatele nie byli w stanie realizować swoich praw w sposób standardowy. Nawet jeśli w konkretnym zakresie organy państwa starały się ułatwić obywatelom funkcjonowanie dokonując m. in. zawieszania terminów procesowych, to jednak działaniami tymi nie były w stanie objąć wszystkich relacji obywatel-państwo. Niezależnie od motywów, jakie legły u podstaw tych luk, obywatel funkcjonując w sytuacji szczególnej, nie powinien ponosić konsekwencji tej sytuacji. Przemawia za tym zasada lojalności wynikająca z art. 2 Konstytucji. Nowoczesne państwo prawa jest konstrukcją polityczno-prawną, w której relacja między władzą państwową a obywatelami nie jest jednostronna, ale charakteryzuje się katalogiem wzajemnych praw i obowiązków. Uniemożliwienie obywatelowi ochrony jego praw konstytucyjnych w szczególnych sytuacjach (*vis major*) w oparciu o nadmierny formalizm stanowiłoby niewątpliwie naruszenie lojalności wobec obywatela.

Po trzecie, zgodnie z art. 195 Konstytucji RP, sędziowie Trybunału Konstytucyjnego w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji.

Trybunał stwierdził, że termin złożenia skargi konstytucyjnej jest terminem ustawowym, a jego określenie na tym poziomie znajduje podstawy w art. 79 Konstytucji. Jednakże wobec tak oczywistych, wyżej wspomnianych przesłanek konstytucyjnych o charakterze materialnym, rygor terminu określonego na poziomie ustawowym powinien ustąpić przed zapisami Konstytucji.